

SLNIEČKO 9

Roman Brat

STROMKÁČI

ČÍTANIE

Zlá novina

Najskôr sme sa nevolali stromkáči. Hovorili sme si len tak obyčajne: susedia. Suseda kuna, suseda sova, sused jazvec... Možno mám dutú hlavu od ustavičného dobania, tak ako každý ďateľ, ale mená susedov si nijako neviem zapamätať. Problém môže byť aj v tom, že nie všetci obyvatelia nášho stromu sa majú radi. Dokonca by som povedal, že niektorí z nás sa aj neznášajú. To, čo nás však teraz všetkých bez rozdielu trápi, sa volá človek. Presnejšie, človek s motorovou pílou, ktorý vtrhol do nášho lesa a bezočivo začal píliť strom za stromom. Ako prvá túto zvesť priniesla sova.

„Sme v riadnej kaši! Stromy padajú jeden za druhým!“

„Čo hučíš, zobudíš mi deti,“ hnevala sa kuna.

„Nehuším, ale húkam,“ bránila sa sova urazene. „A keby si vedela, čo nám hrozí, už teraz by si balila kufre a pomýšľala na útek.“

Kuna je známa nerváčka. Každý sa jej tak trochu bojí. A nielen pre jej ostré zuby, ale preto, že je prchká a všetko ju dokáže naštváť.

Sova zastreihala ušami, privrela múdro oči, akoby sa na okamih zamyslela, a pokračovala ďalej.

„Sú piati a všetci majú v rukách motorové píly. Každý z nich spíli jeden strom za päť minút. To znamená, že za päť minút

padne päť stromov. Vieš, koľko je to za hodinu?“

Matematika kune nikdy nešla. Ona si vie zrútať iba to, že v neďalekej horárni zahluší len jednu sliepku, pretože dve v zuboch neodnesie. Ale či má pani horárka v kuríne desať, dvadsať alebo tridsať sliepok, to je kune jedno.

„Tak ja ti to poviem, keď si taká...“ nahnevala sa sova.

„Aká, aká som?“ čertila sa aj kuna.

„Myslíš, že som hlúpa? Že si neviem vyrátať, koľko tí pajkovia spílija stromov?“

„Akí pajkovia? Ja predsa hovorím o ľuďoch, ktorí pílija náš les!“

„No veď! To sú len takí pajkovia, ľudkovia. Obyčajní panáci...“

Neveriacky som hľadel na kunu, ktorá medzitým vybehla z diery a behala po konároch. Po chvíli sa vrátila k dutine a skôr, než zaliezla k svojim deťom, pre istotu sa ešte spýtala:

„Koľko tých stromov spílija, sova? No tak!“

„Šesťdesiat stromov za hodinu, susedka,“ vzdychla sova.

Kuna zaliezla do diery a zmizla. Sova osamela a postupne na ňu začali doliehať chmúrne myšlienky. Nebude nijaký les, nijaký výhľad na majestátne štíty, nijakí susedia... Naopak, bude musieť odletieť do iného lesa a postaviť si hniezdo niekde, kde nikoho nemá a kde bude všetko nové. Zovrelo jej žalúdok a začala sa báť.

Všetci ako jedno zviera

Chýr o zlých pajkoch, ktorí sa rozhodli spíliť naše príbytky, sa rozletel rýchlostou slnečného lúča. A ten ráno začína štekliť na očkách, zobáčikoch či ňufáčikoch všetkých obyvateľov nášho domu. Od najvyššieho poschodia až po korene, kde sa ukrýva jazvec so svojou rodinou. A bol to práve on, kto sa odhodlal bezodkladne konať. Hneď ako ma zbadal, zavolať na mňa:

„Hej, Lojzo! Pod' sem, nech nekričím na celý les.“

Jasné, že som priletel. Jazveca mám rád. Móric je dobrá povaha. V našom dome robí vrátnika. Stará sa o poriadok pod stromom a v jeho okolí, a keď hrozí nejaké nebezpečenstvo, hlasno funí a chrochtá, aby nás vystríhal.

„Počuj, Lojzo. Určite sa ti už doniesla tá mrchavá správa o pajkoch, ktorí začali píliť náš les.“

„Pravdaže doniesla. Máme problém,“ robil som sa dôležitý.

Jazvec zaškútil. On síce škúli stále, no najviac, keď sa hlboko zamyslí.

„Lojzo,“ prevravel. „Chcem ťa požiadať, aby si zaletel do každého príbytku v našom dome a zvolal na dnes podvečer poradu. Musíme sa spojiť, chápeš? Pokúsime sa dohodnúť, čo urobíme. Všetci spolu ako jedno zviera!“

Podvečer bol dobrý čas. Susedia, ktorí žijú cez deň a v noci spia, sa ešte neukladajú na spánok. A tí, ktorí žijú v noci a cez deň spia, sú už hore.

Zišli sme sa všetci. Jazvec zafunel a dal všetkým najavo, že sa chystá prehovoriť.

„Susedia, nesmieme nečinne vyčkávať, treba niečo podniknúť. A musíme to urobiť všetci spolu. Budeme ako jeden tím, jedno mužstvo. Teda nie jazvec, kuna, ďateľ, sova, tetrov, veverička, včela..., ale jeden tím. Máme silného protivníka, ktorý nám chce ublížiť. Otázka znie: vzdáme sa a odídeme do iného lesa, alebo budeme vzdorovať?“

„Budeme vzdorovať,“ zaznelo zborovo a v hlase všetkých susedov bolo počuť veľké odhodlanie.

Už neviem, z čích úst zaznel ten návrh, či to bola myšlienka, ale od toho večera sme boli stromkáči. Tak sme sa pomenovali, my, obyvatelia stromu, na ktorom bývame a ktorý sme sa rozhodli za každú cenu zachrániť. Také bolo naše spoločné rozhodnutie.

Z pripravovanej knižky Romana Brata, ktorá vyjde vo vydavateľstve Ikar v edícii Stonožka.

Erantišek Rojček

Prekvapivé slová

Odzadu sa slová menia, prinášajú prekvapenia. Niektoré sú ozaj hrozné, samozrejme, je to rôzne:

Pozorne sa pozeraj!
JAR opačne je vždy RAJ.
Na jar býva ako v raji,
mám na mysli lásku v máji.

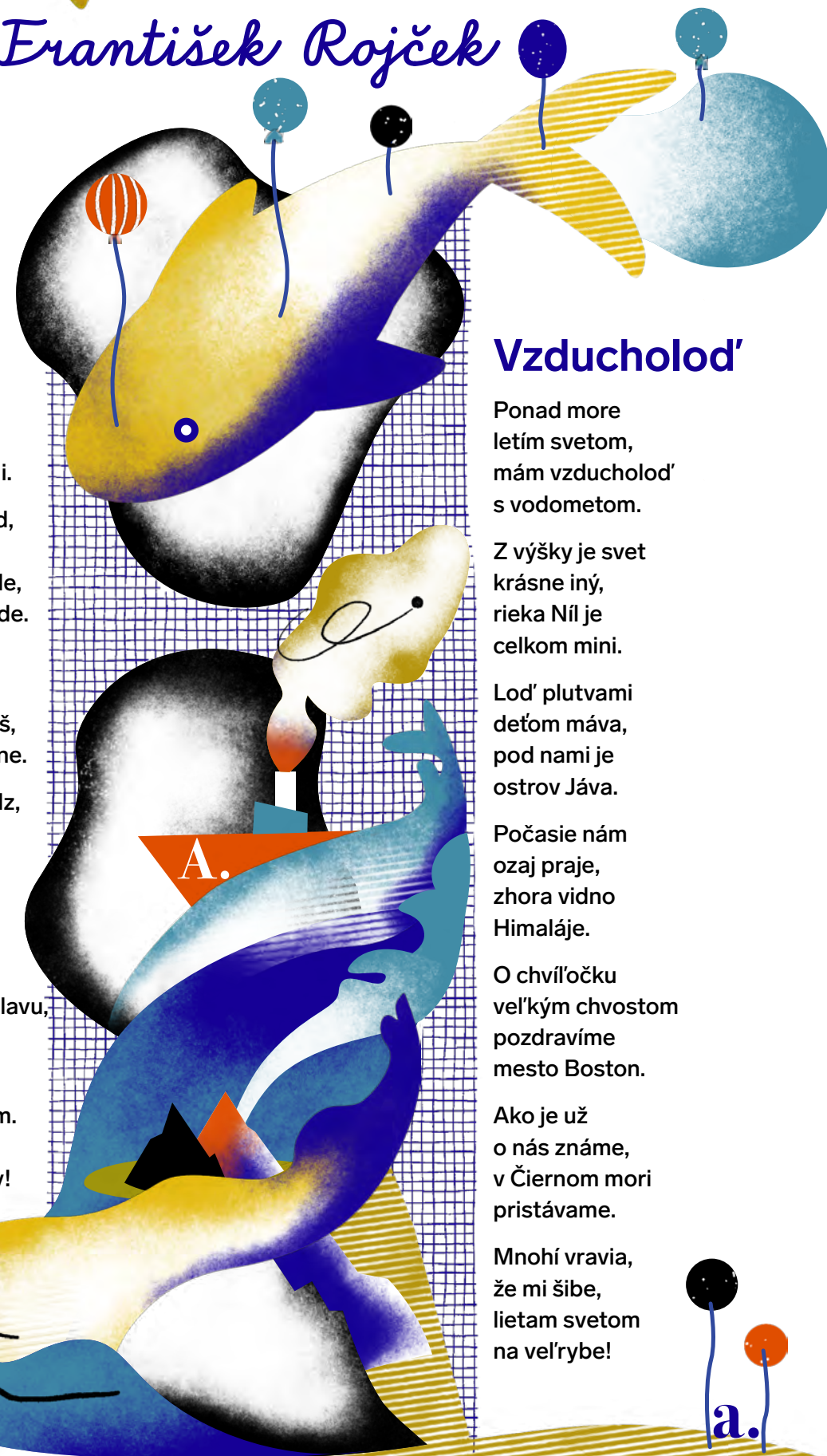
Slovko DAR má každý rád,
jeho opak je však RAD.
Ak na ten dar čakáš v rade,
hneď môžeš mať po nálade.

Nikto by to nečakal:
biely LAK je čierny KAL!
Ak si teraz, bratku, ľahneš,
stopro budeš ležať v bahne.

Z taniera SYR rýchlo zjedz,
lebo hrozí vážna vec!
RYS na teba zuby cerí,
túži ťa mať na tanieri.

A čo také slovko TAK?
Prečítaj ho naopak!
Strašný KAT chce tvoju hlavu,
prichystaj sa na popravu.

Uznaj, že to nie je dobré,
máme totiž veľký problém.
Keďže nám je život milý,
bežme, čo nám stačia sily!

Vzducholod'

Ponad more letím svetom,
mám vzducholod' s vodometom.

Z výšky je svet krásne iný,
rieka Níl je celkom mini.

Lod' plutvami deťom máva,
pod nami je ostrov Jáva.

Počasia nám ozaj praje,
zhora vidno Himaláje.

O chvíľočku veľkým chvostom
pozdravíme mesto Boston.

Ako je už o nás známe,
v Čiernom mori pristávame.

Mnohí vravia, že mi šibe,
lietam svetom na veľrybe!

Kamaraťi,

a vy poznáte moju mamku? To je tá žena čo sa minule tak nahnevala keď som jej z lopsoču porobil tulipány. Ale za to som ja preca nemohol! To tá lopta gulasa čo sa tak veľmi odvážila od tatorho auta a keď som za ňou bežal, tak som spadol rovno do korytov. No a bolo to.

Ale keďže sa blíži deň matiek tak som si povedal že mamičke kúpim meja - kú peknu kviečku aby zabudla na svoj záhon tulipánov.

Keď som aj vrazil na nákupy domesta. Kúpil som šuvačku s tetovačkou a vložku do rebra a srandovné okuliare s fúzami no a bolo to vreckovom a korytek nigde!

Povedal som si teda že spravím kviečku s fialiek čo rastú ~~na~~ u nás pred kinom.

Veď asi nikomu nebudú hýbať. Ale keď som sa vracal domou, videl som chalanov hrať futbal a musel som sa pidať.

Behrali sme 13:4 a rozbil som si koleno a roztrel tepláky a ešte mi aj rývedli fialki. No tak zase nič.

Ale potom som si spomenul že ja ~~je~~ preca viem kde nájdem najkrajšie kviečky! No preca na cintorine! Nazbieral som poriadnu farebnú kviečku a aj niekoľko peknych stužiek a už sa teším za mamičku, ako jej ju dám. ~~Urobíte si čo by ste~~

Čo myslíte kamaraťi, poteší sa?

Váš Joško Mokríčka

13:4

SRDCE
NA MIESTE

ČEREŠŇOVÁ DOLINA

Kúzelník bez paličky vie všetky jarné čary...

Nikdy som ho však nestretol zoči-voči. Zočil som len jeho jarné kúzla. Má známe meno – Máj. Keby ste chceli vedieť, kde býva, tak máte na výber z niekoľkých možností. Chytráci vravia, že v kalendári. Vedci vravia, že na mieste, ktoré ešte nikto neobjavil. Básnici vravia, že v básni, ktorú ešte nikto nenapísal. Ja vravím, že v jablonovskej Doline. Je taká malá, že ju nenájdete na žiadnej mape. No ona predsa existuje. A v máji sa stáva zázračným kúskom sveta.

Prvý raz som do nej vstúpil, keď som mal 10 rokov. S kamarátmi sme tam cez prázdniny objavili stráň plnú veľkých čerešní. Aj keď som vtedy nevyhral preteky v behu a v lezení na najbližšiu z nich, do jednej čerešňovej koruny som sa dostal. Tej sladkej tmavočervenej pochúťky tam bolo neúrekom. Že z toho boli aj tmavočervené flaky na žltom tričku a roztrhané nohavice pri zliezaní, to už je iná vec. Ale vtedy sme sa stretli prvý raz a to som ešte netušil, koľko krásy a radostí mi neskôr prinesie.

Dolina. Človek, čo kráča po polnej ceste z Jablonova a mieri na západ, o nej ani netuší. Dnes nás však západ neláka, dnes ostaneme na polceste medzi Spišským hradom a Levočou, ktorá leží v diaľke za horizontom. Tu, v samom srdci Spiša, v objatí jablonovského chotára si žije svoj pokojný život. Všade naokolo polia, v diaľke lesy a ona takmer neviditeľne vložená do krajiny. Ten, kto ju stvoril, bol maliar, alebo záhradník, alebo Boh. Alebo všetko v jednom. A podarilo sa mu to na jednotku. Vymodeloval ju s veľkým citom, pomyselne ju otvoril na juh, a tak sa do nej celý deň pozerá slnko a celú noc mesiac a hviezdy. Nevedú k nej žiadne turistické chodníky, iba polné a ľudské cestičky. Nenápadná a skrytá ticho čaká na okamih, keď do nej vstúpi človek. Je začiatok mája a to, čo nás pri vstupe do Doliny privíta ako prvé, je voňavý pozdrav čerešní. Celá stráň už z diaľky pripomína vybuchujúce biele ohňostroje a bližší pohľad na túto nádheru nás presvedča, že sme prišli na svadbu.

Valentín Šeďčík je učiteľ a básnik, ktorý vidí vždy o niečo viac ako ostatní. Rád sa vyberie do prírody alebo len tak zbierať Kamienky pri ceste. S dobrou náladou vypravil do sveta Knihu na vydaj a v tej ďalšej – Basta Fidli sa poriadne vybláznil. Májom sa rád vznáša na krídlach knižky Bola raz jedna láska. A ešte jedno tajomstvo: Valentín sype z rukáva Zázraky.

Všetky nevesty oblečené v rovnakých bielych závojoch, ktoré sa v popoludňajšom vánku rovnako tešia zo života ako včely, čo prichádzajú na svadobnú hostinu. Takáto svadba sa tu odohráva rok čo rok. A čo je na tom najlepšie – trvá niekoľko dní. Všetko zrazu vonia, plesá, teší sa, a keď zahrá vietor, tak aj tancuje. V celej Doline je rozprestretý jasnozelený koberec. Prichádzajú po ňom srnky, líšky, diviaky a sem-tam jeho májovú mäkkosť vyskúšajú veвериčky.

Plytký potôčik delí Dolinu na dve polovice. Západná stráň je práve posiatá veternicami, Petrovými kľúčmi, plúcnikmi, fiolkami. A hore nad stráňou na jednom mieste nájde pozorné oko návštevníka naozajstné poklady. Zákomom chránené orchidey – vstavače jarné. K týmto kvietkom hodno kláknúť a ovoňať ich. Krajší kvet a krajšiu vôňu si do svadobnej kytice predstavíme len ťažko. A aby sme nezabudli, v máji nájdeme v tmavých zákosoch trávy ešte jednu skvelú vôňu. Jej majiteľkami sú prvé sezónne huby – čirovnice májové. Mňam.

Keď sa vyberieme smerom na južnú stráň, čaká nás strmší výstup. Porast tu

nie je taký hustý ani taký prísne čerešňový. Už z diaľky sú viditeľné obrysy veľkých, nepravidelne roztrúsených tmavozelených borovíc. Tu a tam vidíme menšie, doširoka rozkošatené jablone a hrušky. A všade naokolo bielo kvitnúce trnkové kríky. Keď zdoláme všetky prekážky, čo nám stoja v ceste, a dostaneme sa na východný horizont Doliny, čaká nás odmena. Pohľad na pohorie Branisko, pred ktorým sa týči majestátny Spišský hrad. Z juhovýchodu na nás hľadí kopec Sivej brady so starobyľou kaplnkou. Pohľad z Doliny na spišskú krajinu hladká, teší, očarúva. Tak ako pohľad zo spišskej krajiny do tejto nádhernej Doliny.

SÚŤAŽNÁ OTÁZKA

Napište nám, ako sa volá starobyľé mestečko neďaleko Spišského hradu, ktorému hovoríme Slovenský Vatikán.

Odpovede posielajte do 25. mája na adresu: Slniečko, Slovenské literárne centrum, Nám. SNP 12, 812 24 Bratislava

alebo na e-mail: slniecko-sutaze@litcentrum.sk.

Z autorov správnych odpovedí vyžrebujeme troch a odmeníme ich peknou knihou. Ostatných zaradíme do koncoročného žrebovania o slniečkarský bicykel.

Valentín Šefčík

Máj

Kúzelník bez paličky vie všetky jarné čary. Ešte ich neprezradil nikomu v kalendári a žiaden z jeho bratov, čo by sa ako snažil, nespraví také čosi.

Máj dáva vrchovato. A vrchovato prosí, aby nám všetko kvitlo nie v očiach, ale v duši. Tam srdce počuť môže viacej, než môžu uši, tam púčik rozvíja sa a nikdy neodkvitá, tam býva tichá krása v nádhernej vôni skrytá, tam všetko plynie ľahko, s láskou a pomaličky.

Tak vie a čaruje máj – kúzelník bez paličky.

Láska v prvej triede

Gabika je do Kamila. Kamil sa však nemá k činu. Iná tvár ho očarila, hľadá len na Karolínu.

Karolína sedí s Vincom. Radosť veľkú, ale krátku, zabil Vinco týmto klincom: „Nechcem takú kamarátku!“

Počuli ste novú pletku, kto bol včera s Vincom v parku? Vraj sa tam cez jednu Betku vypytoval na Tamarku.

V Tamarkinom srdci žijú slová iba pre Patrika. Málo platné. V septembri ju vymenila Veronika.

A v októbri ďalšia zmena. Veronika takmer v plači zistila, že ľúbi Zdena, lebo sa jej taktiež páči.

Na Zdena sa, šiky-miky, hrnie taká istá sila. Zalúbil sa do Gabiky. Lenže tá je do Kamila.

DETI
V ZELENO

V MÁJI PRŠÍ ZLATO...

Vraví sa, že máj je najkrajší mesiac roka. Lúky aj záhrady sú plné kvetov, čerstvej zelene, vtáčieho spevu aj prvých čerešní. Na poľných medziach kokrhajú bažanty. Bažantice už sedia na vajčkách v hniezdach. Hubári sa tešia bielym májovkám – čírovniciam májovým s múčnou vôňou. Ožili aj kliešte. Keď sa vrátite z výletu, poriadne sa poprezerajte. Prísatého kliešťa treba čo najrýchlejšie odstrániť.

Máj, máj, máj zelený, pod okienkom sadený...

Tradicia stavania májov stále preživa. „Máj“ musí byť z pekne urasteného stromu, na vrcholci ozdobený farebnými stuhami. Dievčatá odmieňajú mládencov pierkom za klobúk.

Svietniky na strome

Keď kvitne pagaštan konský, je to paráda. Naraz sa rozvinú veľké dlaňovité listy aj kvety vo vzpriamených súkvetiach. Množstvo bielych kvietkov so žltou a ružovou kresbou rastie nad sebou ako na svietniku. Včely v nich nájdu tmavočervený peľ aj nektár na tvorbu medu. Semená – gaštany sú známou liečivkou na boľavé kĺby.

Obsahujú veľa škrobu, preto sa zbierajú na zimné prikrmovanie zveri.

Gazdíčko had

Voľakedy si ľudia mysleli, že pod ich prahom býva domáci had, ktorý ich ochraňuje pred myšami aj potkanmi. Hovorili mu gazdíčko. K prahu mu nosili v mištičke mlieko a snažili sa, aby ho nikto nevyrušil. Gazdíčkom volali pravdepodobne nášho najväčšieho hada, užovku stromovú. Dorastá do pol druhého metra, živí sa hlodavcami, jaštericami aj vtákmi. Zo zimného úkrytu v skalnej diere alebo bŕtl'avom strome, vychádza už koncom apríla.

Naše orchidey

O tomto čase kvitnú na lúkach vstavače. Sú príbuzné tropickým orchideám, ktoré sa predávajú v kvetinárstvach, nie sú však také nápadné. Ich krásu objavíte až zblízka, ale netrhajte ich! Sú vzácne. Orchidey sa vyvíjali milióny rokov a dokonale sa prispôbili svojim opel'ovačom. Kvet niektorých vstavačov – hmyzovníkov sa tvarom aj vôňou podobá čmeliakom. Ten si sadne na kvet v nádeji, že dvorí čmeliáčici. Často do nej tvrdošijne dobiedza, až roztrhne kvet. Samičku, samozrejme, nenájde, ale na chĺpkoch si odnesie peľ, ktorým opel'í susednú rastlinu.

Zabudnuté remeslo

Voľakedy nosili dedinskí mládenci a muži klobúk po celý život. Z hlavy si ho zložili len pri jedle a pri pozdrave, a keď vošli do domu alebo do kostola. Klobúk mal oblé dienko a dohora vyhnutú, väčšinou širokú striešku. Preto ho volali aj širák. Vyrábali ho zo súkna, plstenej ovčej vlny, alebo zo zajačej plsti. Farbili ho načierno a natierali voskom aj masťou, aby v daždi nepremokol. Materiál na klobúky sa nestrihal ani nezošival. Vlna sa rukami plstila a tvarovala. Keď plst' už tvarom pripomínala klobúk, natiahli ju na drevenú formu a pristrihli striešku. Dienko klobúka bývalo vyzdobené farebnými stužkami, šnúrami, vtáčimi perami, remencami alebo kovovými retiazkami. Gorali z Oravy a Spiša mali na stuhe našité morské mušličky. Klobúk poslúžil ako dáždňik, slnečník, nádoba na naberanie vody, korýtko či vejár na rozduchovanie ohňa.

Ján Uličiansky

ŠKRIATOK BREPTÍK

a Zázračný oriešok

Škriatok Braňo Breptík je maličký škriatok, ktorý mal v živote obrovské šťastie. Pracoval v internetovom Rádiu Junior, ktoré vysiela pre deti.

Každý druhý rok v mesiaci máj sa koná v knižnici kúpeľného mesta Piešťany zázračný festival. Niežeby to bolo nejaké medzinárodné stretnutie kúzelníkov či čarodejníkov z celého sveta. Zázračný je preto, že sa tak volá.

ZÁZRAČNÝ ORIEŠOK.

Ak si niekto v tejto chvíli spomenul na Popolušku, urobil dobre. Festival je totiž prehliadka rozhlasových rozprávok, ktoré vznikli podľa príbehov z rozprávkových kníh. Aby to bolo každému jasné, má aj výstižný podnázov: Kniha v rozhlase – rozhlas v knihe. Nie div, že na festivale sa pravidelne zúčastňovali aj redaktorky Rádia Junior. Keď sa o tom do počul ich kolega – škriatok Breptík, radostne zvolal: „JUPÍ...!“

Myslel si, že pôjde s nimi na rozprávkový výlet a konečne sa aspoň na chvíľu dostane von z tej kovovej rozhlasovej pyramídy. S malými škriatkami je to však asi tak, ako

keď máte doma kocúra alebo psika. Zväčša je s nimi zábava, ale ak treba ísť niekam preč, nastane problém.

ČO S BREPTÍKOM?

Na festival ho predsa nemôžu zobrať so sebou. Nemá ani škriatkovský preukaz, aby sa mohol zapísať v hoteli ako hosť.

Je primálny aj na to, aby mohol byť hoci len členom detskej poroty rozprávok pre najmenšie deti.

A navyše, nedá sa na neho spoľahnúť. Určite by pri vyhlasovaní výsledkov v závere festivalu poplietol moderátorov a pošepkal by im do ucha skomolené víťazné tituly.

Ó! Ó! Ó!

Bolo teda rozhodnuté. Breptík zostane v redakcii a na festival do Piešťan nepôjde.

„NIE! NIE! NIE A NIE!“

Škriatok Breptík sa však jedoval iba v duchu. Navonok sa tváril, že ho to vôbec netrápi. Bolo mu jasné, že ak by sa kvôli tomu začal hádzať o zem, vzbudil by podozrenie, že by sa chcel na festival nejako prepašovať. Redaktorka Rózka Krásková by ho potom pre istotu musela dať pod dohľad rozhlasovej strážnej služby.

„NOTOVŽIADNOMPRÍPADE!“

Toto si škriatok Breptík potichu brbтал popod nos a jednodaj premýšľal, ako by sa do tých Piešťan mohol dostať. Vystihol chvíľu, v ktorej si Rózka balila miniatúrny služobný nahrávač s mikrofónom. Nenápadne skočil do malej koženej taštičky – a HURÁ! Bol si stopercentne istý, že bez tejto výbavy nemôže ísť na služobnú cestu žiadna rozhlasová redaktorka. Ako by potom robila rozhovory s víťazmi festivalu? S autormi, režisérmi, či s hercami...

Keď si škriatok Breptík spomenul, koho všetkého na festivale môže stretnúť, blažene sa usmial a v momente zaspal. Hlavu mal ponorenú do mäkkého čierneho

vankúšika, ktorým bol obalený mikrofón, aby z okolia neprijímal žiadne nepatričné ruchy, buchy a šuchy.

CHŔŔŔ...! PFU...! CHŔŔŔ...! PFU...!

Redaktorka Rózka Krásková docestovala do Piešťan, ubytovala sa v hoteli a hneď sa aj ponáhľala do mestskej knižnice. Malo sa tam totiž začať prvé počúvanie festivalovej poroty Zázračného orieška.

Program na plagáte oznamoval, že ako prvá sa bude počúvať rozprávka pre najmenšie deti. Zadržaná Rózka strčila hlavu do dvier, ktoré boli označené nápisom:

NERUŠIŤ! DETSKÁ POROTA.

Chcela totiž deťom položiť otázku, ako sa cítia v úlohe porotcov a na ktorú zo súťažných rozprávok sa najväčšmi tešia. Rýchlo za sebou zavrela dvere, z kabelky si vybrala koženú taštičku s nahrávačom a mikrofónom, usmiala sa na deti, usadené v pohodlných kreslách a povedala:

„Ahoj, deti! Ja som Rózka z rádia JUNIOR... poznáte naše internetové rádio?“

Niektoré deti nesmeli prikývli, niektoré ani nie. Dívali sa na Rózkin mikrofón a čakali, kedy k nim pristúpi, aby doň voľačo povedali.

V tom sa však v miestnosti objavil mladý sympatický pán z rozhlasu, ktorý prišiel pustiť prvú súťažnú rozprávku. Rózka iba pokrčila ramenami, milo sa usmiala a povedala deťom, že si ich vyspovedá až po prvej rozprávke.

Uprostred stolíka bol krásny prútený košík so zlatými zázračnými orieškami.

Detská porota totiž nedávala tej najkrajšej z rozprávok nejakej BODY, to teda nie... Každá z rozprávok mala svoj malý košíček označený názvom a deti, podľa toho, ako sa im nahrávka rozprávky páčila, jej dali... alebo nedali zlatý oriešok z toho prúteného košíka.

PARÁDA!

Pán zvukár pokyvkal hlavou, že on je pripravený a redaktorka Rózka, ktorá v tej chvíli ešte nič nešípila, s úsmevom zahlásila:

„Milá detská porota, festival Zázračný oriešok sa začína svojou zvučkou a potom už počúvaním prvej rozprávky... O RUŽOVEJ ŠÍPENKE.“

Keď si redaktorka Rózka uvedomila, čo povedala, zbledla a vzdychla:

„Ó, NIE, BREPTÍK! ZASA... JE TU!“

Pokračovanie nabudúce.

ZLATÁ PODKOVA, ZLATÉ PERO A ZLATÝ VLAS

Knižnica Mateja Hrebendu v Rimavskej Sobote sa v deň narodenia nášho najväčšieho rozprávkaru Pavla Emanuela Dobšinského premenila na Zlatú krajinu. Na 31. ročníku rovnomennej literárnej prehliadky mladých autorov sa zišli žiaci zo základných škôl a osemročných gymnázií z Rimavskej Soboty, Tisovca, Ožďan i Hnúšte.

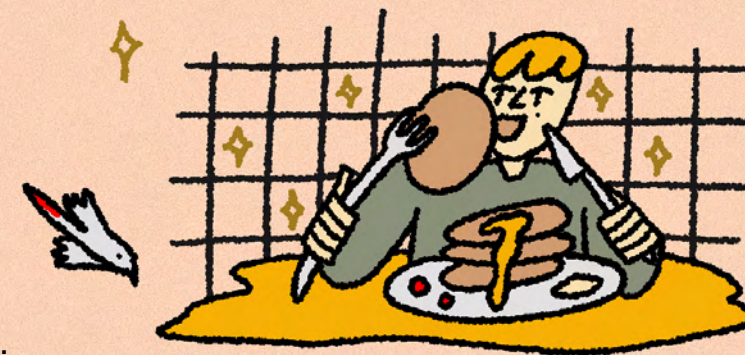
Zlatá krajina

Zlatá krajina je čarovný pútavý svet, akého už nikde, nikde inde veru niet. Môžeš ju hľadať hocikde, nenájdeš ju aj tak. Je ukrytá aj na púšti, aj vo vode i v mori. Nikto nevie prečo, možno len tak.

Počasie sa v nej nemení, je tam stále krásne. Na oblohe vzácne slnko svieti naozaj jasne. Keď je noc, tak mesiac slnko odprevádza, lebo bude pásť krásne zlaté veľké stáda.

Cez deň je tam malebne, slnko opäť svieti. A v diaľke vidieť batoh včielok ako ponad líuku letí. Môžeš vidieť ladné perie farebných vtákov. No nie obyčajné, ale perie vtákov ohnivákov.

Jakub Vrbiňák
ZŠ s MŠ Ožďany

Vičí hlad

Zo školy dnes bežím domov, cítim vôňu na sto honov!

Hlad mám teda ako vlk, vbehnem domov ako tík!

Vo dverách ma víta mama, v kuchyni je celkom sama!

Už mi riadne tečú slinky, možno budú palacinky!

Bratovi tiež nechať mám! No chuť mám zjesť ich sám.

Keď ma veľký hlad raz lapí, nepoznám si bratov – sestry!

Samuel Rosiar
ZŠ Dr. V. Clementisa, Tisovec

MAREK RUBEC & ANDREJ KOLENČÍK
TOVÁREŇ STRATENÝCH SNOV 18.

VELITEL', VY OSOBNE ZODPOVEDÁTE ZA TO, ŽE MI ICH VŠETKYCH PRIVEDIETE...

... A ABY SOM Z VÁS NEUROBIL NEZAMESTNANÉHO. TENTOKRÁT ŽIADNE OMYLY!

ÁNO, PANE. ROZKAZ, PANE!

POČULI STE. POŠLITE OKAMŽITE VŠETKY JEDNOTKY DO SEKTORA 4!

ANI HNÚŤ!

ČO TO?

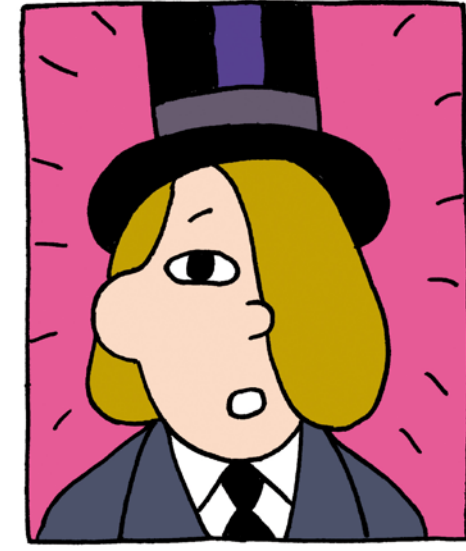
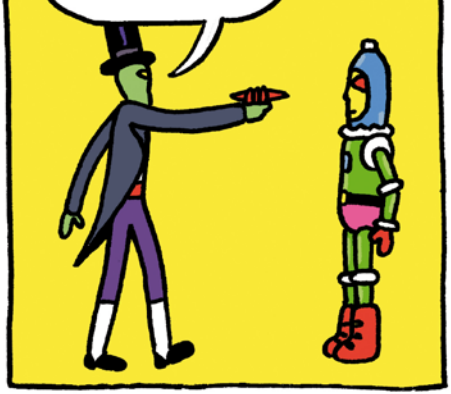

MEGAKORPORÁTNIK, JE KONIEC, VZDAJTE TO!

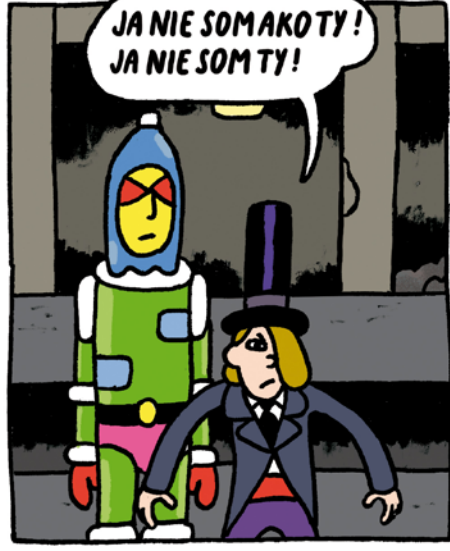
CHA, TO SI TY, PLASTOVÁ GEBUĽA? UŽ SOM SI MYSLIEL, ŽE MI NIEČO HROZÍ. O CHVÍĽU MOJE JEDNOTKY PRIVEDÚ AJ ZVYŠOK TVOJICH KAMARÁTIKOV A POTOM UVIDÍTE.

EŠTE PREDTÝM SA VŠAK S TEBOU PORÁTAME. BENJAMÍN, ESKORTUJ NAŠHO PRIATEĽA DO DRVIČA OD-PADKOV. IHNEĎ.

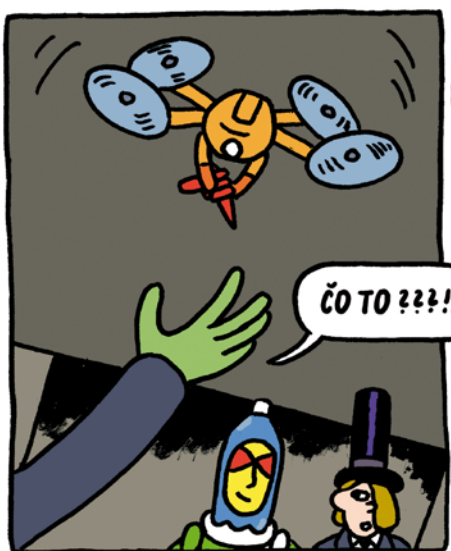
ALEBO TAM CHCEŠ SKONČIŤ SPOLU S NÍM?

JANIE SOM AKOTY! JANIE SOM TY!

AKO CHCEŠ. SÁM SI SI TO VYBRAL.

ČO TO ???!!!

VEDEL SOM, ŽE MI TO HRANIE POČÍTAČOVÝCH HIER RAZ NA NIEČO BUDE.

Jana Šrámková

OČKO JE NAOZAJSTNÝ KAMARÁT

Máj je krásny mesiac, o to krajší, keď niekto oslavuje narodeniny.

K májovým kvietkom patrí aj spisovateľka Jana Šrámková, ktorú preslávila knižka Biela stužka v твоjich vlasoch. Píše aj pre menších i pre najmenších. K jej okrúhlemu jubileu jej želáme pevné zdravie, pekné nápady a veľa slniečka.

Zobko si už vyspevuje vo svojej klietke.

„On hocikedy takto krásne spieva?“
nevie sa vynačudovať Adam.

„Kedy sa mu zachce,“ pýši sa Robo.
„Niekedy aj od rána do večera!“

„Tak dlho by nevydržal spievať nikto ani
v rozhlase,“ kývne Adam uznanelivo hlavou.

„Však?“ prisvedčí Robo.

„Mne by sa páčil aj taký kanárik, čo
nespieva,“ mudruje Adam a ukradomky si
obzerá Roba aj očka. Chvíľu nad niečím
usilovne premýšľa, potom sklopí oči
a opatrne sa spýta:

„Ujo, a vám by sa páčil taký kanárik, čo
nespieva? Veď on za to nemôže, že sa ešte
nenaučil spievať, pravda, ujo!“

Očko sa k nemu skloní, prstami mu
hrabne do vlasov.

„Tak von s tým, chlapče, povedz, čo ťa
trápi! Traja skôr niečo vymyslíme.“

„Viete, ujo, ja som môjmu naozajstnému
tatovi povedal, že Robo má Zobka, lebo

Robo mi o ňom raz rozprával. Predvčerom
aj mne tatino priniesol kanárika. Volá sa
Kiko. Lenže nespieva! Ten druhý otec, čo
teraz býva u nás, povedal mame, že taký
kanárik, čo nespieva, je iba na oštaru.
Mama mu preto ani klietku nekúpila.
Kiko stále býva v škatuli. Dnes mi mama
nakázala, aby som zajtra kanárika tatovi
vrátil. Preto som prišiel k vám. Iba sa
spýtať, či by môj kanárik mohol chvíľu
bývať u vás. Možno sa od Zobka naučí
spievať a potom by už nebol iba na oštaru
a mohol by zas bývať u nás.“

Robo od napätia skoro ani nedýcha.
Očko krúti hlavou. Lenže kto má rozpoznať,
či ňou krúti preto, že sa čuduje, alebo preto,
že nechce, aby u nich býval Adamov kanárik
Kiko?

Adam nedočkavo prestupuje z nohy
na nohu a prosebne pozerá na očka.

„Počkajte chvíľu, chlapci, musím si to
najsť poriadne rozmyslieť.“

„Očko, oci,“ prosíka Robo. „Nechajme
ho bývať u nás! Zobkovi bude veselšie, keď
bude mať kamaráta. Určite je mu samému
smutno, keď sme celý deň preč. Aj tebe býva
bez nás smutno, keď si dlho preč, sám si to
povedal.“

Ani Adam nevydrží a začne prosíkať aj on.

„Ujo, ja by som vám hocikedy pomohol
umyť aj celý kamión, keby ste Kikovi
dovolili u vás bývať!“

„Čo ste sa do mňa pustili ako osy?“
zdvíha očko ruky pred seba, akoby sa
naozaj oháňal pred osami. „A ty, chlapče,“
potiahne Adama zo žartu za nos, „čo tu
ešte stojíš? Kde je vlastne ten tvoj kanárik,
ktorý bude u nás bývať?“

„Ujo, viete, aký ste?“ vraví Adam
natešene a cúva ku dverám. „Vy ste
naozajstný kamarát!“

Robo nestihne narátať ani do tridsať
a už je Adam naspäť. Kanárik Kiko je
čokoládovohnedý, na hlave má malý
chocholček.

„Ej, veru neviem, neviem, či je to
kanárik,“ krúti očko hlavou.

„Je to vrabec?“ zľakne sa Adam.

„Vyzerá to tak, chlapci, že nás čaká
robota – chystať hniezdo. Pretože tento
kanárik určite nie je Kiko, ale slečna
Kikinka!“

Milé pani učiteľky, učiteľia,

veríme, že aj v novom školskom roku sa budeme spolu stretávať pri čítaní časopisu Slniečko. Ak objednávky zašlete firme ARES do 10. 7. 2023, distribútor zvýši vašu odmenu až na 22 %. Učiteľia, ktorí odoberú nad 20 kusov Slniečka, dostanú jeden výtlačok zadarmo. Na objednávke nesmie chýbať kontakt na učiteľa a počet predplatiteľov. Zo všetkých tried, ktoré si do 10. 10. 2023 objednajú Slniečko na šk. rok 2023/2024, vyžrebujeme dve triedy z rôznych škôl, ktoré získajú od redakcie kolekciu piatich kníh a predplatné Slniečka pre žiakov i pani učiteľku či učiteľa na nasledujúci školský rok.

Milí slniečkari,

78. ročník Slniečka prinesie rozprávky, básničky a ilustrácie našich najlepších autorov a spríjemní vám vyučovanie, ktoré môže byť zábavnejšie vďaka prírodovednej a ekologickej rubrike Deti v zelenom, vlastivednému seriálu či čítaniu na pokračovanie. Teší sa na vás výtvarník Jožko Mrkvička a prekvapí nový komiks! Opäť na vás čakajú doplnovačky a súťaže o pekné knihy a bicykel na konci školského roka. Potešíme sa aj vašim literárnym dielkam a kresbičkám, z ktorých najzaujímavejšie uverejníme.

Vaše Slniečko

SLNIEČKO

UMELECKÝ MESAČNÍK
PRE ŽIAKOV
1. – 5. ROČNÍKA
2023/2024

Vyplnenú objednávku zašlite
distribučnej firme ARES, s. r. o.,
Elektrárnská 12091
831 04 Bratislava

bezplatná telefónna linka:
0800 141 911
mail:
ares@ares.sk

Titul	Periodicita	Cena za jeden výtlačok	Predplatné (žiaci)	Predplatné po odpočítaní 20 % odmeny bez DPH (nad 10 ks)	Počet objednaných výtlačkov	Úhrada za objednávku (– 20 %) bez DPH
Slniečko	10x	1,50 €	15 €	12,50 €

Meno a priezvisko

V

dňa

Presná adresa školy

Platba faktúrou – IČO

Z mailovej schránky

Milá redakcia Slniečka, veľmi pekne Vám ďakujeme za krásne svieže číslo Slniečka, ktoré nám spríjemnilo náš príbytok. Je úplne nádherne energiou a úžasne sprítomňuje jar. Nádherne ilustrácie nás ozaj vtiahli do čítania a mali sme aj vďaka Vám príjemnejšie jarné prázdniny, ktoré, žiaľ, s chorobou sme museli vyležať doma. Ale zato v milej spoločnosti. I možno vďaka Vám ten čas rýchlejšie ubehol. Ďakujeme za milé veršičky i krásne rozprávania Zuzky Štelbaskej. Opäť musíme konštatovať, že číslo sa Vám veľmi vydarilo.

Miško a rodinka Majerová z Giraltovcie

Andrej Balog, ŠZŠ Bačkov

Obrázky detí zo ZŠ v Ilave

SLNIEČKO

UMELECKÝ MESAČNÍK
PRE ŽIAKOV 1. – 5. ROČNÍKA ZŠ
Založené v Matici slovenskej v roku 1927
Vydáva Slovenské literárne centrum,
štátna príspevková organizácia
Ministerstva kultúry SR.
IČO: 31752381, Evidenčné číslo: EV3197/09

Adresa redakcie: Nám. SNP 12,
812 24 Bratislava.

Telefón: 02/20473513

e-mail: slniecko@litcentrum.sk

Šéfredaktorka: Ľubica Kepštová

Redaktorka: Kristína Soboň

Grafická úprava: Janka Bálik

Obálku nakreslil: Martin Smatana

Nevyžiadané rukopisy redakcia nevracia

Číslo vyšlo 21. 4. 2023

Tlač KASICO, a. s., Hagarova 9,
831 51 Bratislava

Rozširuje ARES, spol. s r. o.

Elektrárnská 12091, 831 04 Bratislava

Telefón: 0800141911

Mediaprint-Kappa Pressegrasso, a. s., Bratislava

Slovenská pošta, Uzbecká 4, 820 14 Bratislava

Vychádza každý mesiac okrem júla a augusta

Cena jedného výtlačku je 1,50 €

Ročné predplatné 15,00 €

VÝSLEDKY SÚŤAŽÍ

KLÚČIK DO SVETA FANTÁZIE

Najzaujímavejšie fantazijné zvery nám nakreslili deti zo ŠZŠ v Bačkove a žiaci 4. A zo ZŠ Medňanskej v Ilave pani učiteľky Jany Košťalikovej, ktorí pre ne vymysleli aj takéto zvláštne názvy: zajpica listochvostá, gomor vlasovitý, čivavohad, pláznocukroš, pavúkofúz a ďalšie. Naša najmladšia súťažiaca -štvorročná Lesanka Pajdič z Nitry nám nakreslila bájných vtákov ohnivákov a pekne pomenovala aj „bubákov“ z ilustrácie Petra Kl'účika: Gelsk, Magdel, Bakto, Bzorkán, Puk a Povlín.

Zaslaním odpovede dáva účastník súťaže súhlas so spracovaním svojich osobných údajov pre potreby vyžrebovania a zasielania výhier. Šesť mesiacov po zrebovaní budú korešpondenčné lístky a listy s odpoveďami na súťažné otázky skartované a e-maily vymazané.

Instagram: slniecko_casopis

Facebook: @casopisSlniecko

O PEKNEJ KNIŽKE

Je taká zvláštna pošta. Zelená. Spája nás s prírodou, rastlinami, slnkom i vzduchom, aby sme si dobre rozumeli.

Spisovateľka Veronika Šikulová o nej napísala knižku. Počuť v nej vietor, stromy, prechádzajú sa v nej zvieratká a dvaja chlapci si v nej urobia bunker. Pod'te na návštevu. Chyťte si nos, hneď za bunkrom totiž býva tchor. Možno stretnete aj líšku, dudka pod čerešňou či poľné vtáčiky nad záhradou. Dozviete sa, prečo holuby nechodia spávať so sliepkami aj prečo kukučky kukajú. Aby sa vám lepšie zelenilo, ilustrátorka Oksana Paliy nakreslila do knižky pekné obrázky.

Hrdinami knižky sú dvaja chlapci, Oliver a... Meno druhého z nich si môžete vylúštiť v osemsmierovke. Vydavateľstvo Slovart pošle túto knihu trom z vás, ktorí budú mať šťastie pri žrebovaní. Tajničku nám pošlite do 25. mája na adresu Slniečko, Slovenské literárne centrum, Námestie SNP 12, 812 24 Bratislava alebo na e-mail: slniecko-sutaze@litcentrum.sk.

D	Ď	S	O	D	A	R
P	A	V	O	D	Á	R
N	R	L	A	D	O	V
Ú	Á	A	I	K	O	R
R	D	R	V	B	B	R
A	A	I	O	D	O	J
K	R	I	V	D	A	R

pravda,
krivda, národ,
údiv, Ada, kar,
rak, radosť,
vodár, Rodos,
voda, rok, ja,
br, rád

